

ЗАКОН О ЗАШТИТИ ЗДРАВЉА БИЉА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Službeni glasnik RS br. 25/09

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се заштита здравља биља, промет, биља и биљних производа, здравствена контрола биља у промету, надлежност фитосанитарне инспекције и друга питања важна за спровођење заштите здравља биља у Републици Српској.

Члан 2.

(1) Појмови који се користе у овом закону имају сљедеће значење:

а) аутохтони организам је она врста организма која је у одређеном екосистему природно присутна,

б) биљем се сматрају живе биљке и живи дијелови биљака, укључујући сјеме,

в) биљни производи су сви производи биљног поријекла, непрерађени или подвргнути

процесу једноставне прераде, због чега се више не могу сматрати биљем, као и дрво ако задржава у потпуности или дјелимично своју природно облу површину, са или без коре или ако је у облику иверице, струготине, дјелића, отпада или ако се користи у форми резане грађе, амбалаже, летвица, палета и материјала за паковање у транспорту пошиљки, а може да представља ризик по здравље биља,

г) биљке намијењене за садњу су:

1) већ засађене биљке, намијењене да остану засађене или расађене после њиховог уношења и

2) биљке које нису засађене, али су намијењене за садњу,

д) биљни пасош је документ, исправа или друга службена ознака којом се потврђује да биље, биљни производи и регулисани објекти у промету, испуњавају фитосанитарне услове прописане овим законом и прописима донесеним на основу њега,

ђ) биолошка заштита биља је стратегија сузбијања штетних организама у пољопривреди и шумарству коришћењем природних непријатеља или њихових производа и других саморепродукујућих живих бића,

е) визуелни преглед је преглед биља, биљних производа и регулисаних објеката голим оком или коришћењем лупа, бинокулара или микроскопа, без вршења лабораторијске анализе, ради утврђивања присуства штетних организама на биљу, биљним производима и регулисаним објектима,

ж) држалац биља, биљних производа и регулисаних објеката (у даљем тексту: држалац биља) је правно и физичко лице, односно предузетник који је власник или корисник биља, биљних производа и регулисаних објеката, односно лице које се бави производњом, прерадом, дорадом, складиштењем, прометом и увозом или их на други начин користи, као и

власник или корисник земљишта на којем се утврди присуство штетних организама,

з) здравље биља је заштита здравља биља, биљних производа и регулисаних објеката од штетних организама примјеном фитосанитарних мјера,

и) земља поријекла је земља у којој је гајено биље или земља у којој је гајено биље од кога су добијени биљни производи или земља гдје су биљни производи први пут изложени дјеловању штетних организама,

ј) извјештавање је службена процедура којом се успоставља ток информација на прописан начин,

к) извоз је сваки транспорт пошилке изван територије Републике Српске, што обухвата реекспорт и привремени извоз,

л) интродуковани организми су све врсте организама које уноси човјек у одговарајући екосистем гдје до тада нису били присутни,

љ) мјесто производње је било која производна површина, односно објекат који представља јединствену производну јединицу, са свим пратећим објектима, механизацијом и опремом,

м) међународно прихваћени стандарди смјернице и препоруке су они које су разрађени у оквиру Секретеријата Међународне конвенције за заштиту биља и у сарадњи са регионалним организацијама које дјелују у складу са међународном конвенцијом о заштити биља (IPPC),

н) стални надзор је службени процес биљежења, прикупљања и обраде података о

присуству или одсуству штетних организама на бази фитосанитарних прегледа, праћења, провјере здравственог стања или других процедура и на основу других извора,

њ) праћење здравственог стања је поступак праћења и провјере фитосанитарног стања у Републици Српској,

о) провјера здравственог стања је службена процедура којом се путем визуелног

прегледа биља, узимања службених узорака и лабораторијском анализом провјерава присуство штетних организама на биљу, биљним производима и регулисаним објектима,

п) провоз је сваки транспорт пошилке преко територије Републике Српске,

р) регулисани објекти су парцеле пољопривредног и шумског земљишта, објекти предвиђени за складиштење, обраду, дораду и прераду биља и биљних производа, амбалажа за паковање и транспорт, контејнери, земља и друге подлоге у којима или на којима се биљке гаје или други организми, објекти и материјали који могу да садрже и преносе штетне организме,

с) посебни надзор је службена процедура која се спроводи у утврђеном периоду, ради откривања појаве штетних организама или утврђивања особности њихове популације или утврђивање границе подручја које се сматра зараженим, нападнутим или слободним од штетних организама,

т) пошилка биља је одређена количина биља, биљних производа и прописаних објеката која се транспортује,

ћ) сјеменом се сматра сјеме у ботаничком смислу које је намијењено за сјетву,

у) службени узорак је узорак узет од стране фитосанитарног инспектора или лица које обавља послове од јавног интереса,

ф) увоз пошиљке је свако уношење пошиљке биља, биљних производа и прописаног објекта на територију Републике Српске, осим провоза,

х) уношење штетног организма јесте сваки унос штетног организма у одређено подручје у коме још није присутан или је његово присуство ограничено,

ц) фитосанитарна мјера је службена процедура која се спроводи ради спречавања

уношења, односно ширења штетних организама или смањења економске штете проузроковане дјеловањем штетних организама на биљу, биљним производима и регулисаним објектима,

ч) фитосанитарни преглед је провјера документације, идентитета и здравственог стања биља, биљних производа и регулисаних објеката, ради утврђивања присуства или одсуства штетних организама, као и свака друга провјера усаглашености са фитосанитарним прописима,

џ) фитосанитарни сертификат (у даљем тексту: фитоциферификат) је међународно уверење о здравственом стању пошиљке биља издато од надлежног органа за заштиту биља земље поријекла пошиљке и које прати пошиљку при извозу, увозу и транзиту,

ш) фитосанитарни сертификат за реекспорт (у даљем тексту: фитоциферификат за реекспорт) је међународно уверење о здравственом стању пошиљке биља издато од надлежног органе земље која није земља поријекла, а на чијој територији је пошиљка увезена, складиштена, препакована или подијељена и мора да прати пошиљку која се реекпортује.

(2) Живи дијелови биљака су:

а) плодови, у ботаничком смислу, изузев оних који се чувају дубоко замрзнути,

б) поврће, изузев оног које се чува дубоко замрзнуто,

в) кртоле, ченови, луковице, ризоми и остали подземни репродуктивни дијелови,

г) резано цвијеће,

д) гранчице са лишћем или иглицама,

ђ) резано дрвеће са лишћем и иглицама,

е) живи полен,

ж) калем окца, племке, резнице,

з) културе биљних ткива и

и) мицелије јестивих и љековитих гљива, као и саме гљиве.

(3) Штетни организам је било која врста, сој или биотип биљака, животиња или других патогених организама који је штетан за биље или биљне производе.

Члан 3.

Заштита здравља биља обухвата:

а) заштиту биља, биљних производа и регулисаних објеката од штетних организама,

б) спречавање уношења, ширења штетних организама и њихово сузбијање примјеном фитосанитарних мјера,

- в) детекцију и детерминацију штетних организама,
- г) омогућавање оптималне производње и промета биља, биљних производа и регулисаних објеката,
- д) заштиту животне средине од посљедица дјеловања штетних организама,
- ђ) мјере и услове за одрживо управљање, очување цјеловитости и разноврсности у области здравља биља,
- е) мјере и поступке за заштиту здравља биља и
- ж) едукацију и јавно информисање.

Члан 4.

Мјере и поступци за заштиту здравља биља из члана 3. тачка е) овог закона су:

- а) стални надзор над биљем, који обухвата гајене културе (поља, засади, плантаже, расадници, матични засади, стакленици, мрежаници, лабораторије и сл.), спонтану флору, као и биље и биљне производе у складиштима, процесу дораде, прераде и током транспорта,
- б) праћење присуства и процјена ризика од штетних организама и њихово сузбијање,
- в) фитосанитарна контрола при увозу ради спречавања уношења и ширења штетних организама,
- г) фитосанитарна контрола при извозу пошиљака биља и биљних производа за које друге земље постављају специфичне фитосанитарне захтјеве,
- д) посебни фитосанитарни прегледи на присуство одређених штетних организама путем провјере здравственог стања, праћења и посебног надзора,
- ђ) фитосанитарни прегледи, ради издавања биљних пасоша, фитосанитарних сертификата и других службених докумената и аката,
- е) спровођење инспекцијског надзора ради заштите здравља биља,
- ж) спровођење фитосанитарних мјера,
- з) лабораторијске анализе и тестирање биља, биљних производа и прописаних објеката, ради утврђивања присуства штетних организама и интензитета њихове појаве,
- и) прогнозе појаве штетних организама, развоја и кретања њихове популације и утврђивање оптималних рокова за њихово сузбијање,
- ј) примјењена и друга истраживања у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља,
- к) едукација и давање савјета и препорука о штетним организмима и
- л) сузбијање штетних организама примјеном дезинфекције, дезинсекције, дератизације, деконтаминације и примјеном других поступака третирања.

Члан 5.

(1) Заштита здравља биља је обавеза надлежних органа Републике Српске, физичких и правних лица која пружају јавне услуге у области заштите биља, власника и држаоца биља на територији Републике Српске.

(2) Надлежни органи и субјекти из става 1. овог члана су:

- а) Министарство пољопривреде, шумарство и водопривреде (у даљем тексту: Министарство),
- б) Републичка управа за инспекцијске послове Републике Српске (у даљем тексту: Инспекторат).
- в) овлаштене испитне и референтне фитосанитарне лабораторије,
- г) правна лица која на основу овог закона врше послове од јавног интереса,
- д) правна лица и предузетници који пружају услуге у области заштите здравља биља и
- ђ) држаоци биља.

(3) За спровођење мјера заштите биља из овог закона Министарство остварује сарадњу и координацију са Управом Босне и Херцеговине за заштиту здравља биља (у даљем тексту: Управа).

Члан 6.

У остваривању заштите здравља биља Министарство, референтне фитосанитарне лабораторије, Инспекторат, правна и физичка лица одговорни су за сваку активност, односно за непредузимање мјера заштите здравља биља, у складу са овим законом.

Члан 7.

Министарство у сарадњи са Управом брине се о заштити здравља биља и при том примјењује међународно прихваћене стандарде, смјернице и препоруке, споразум о примјени санитарних и фитосанитарних мјера (SPS agreement), међународне конвенције и размјењује информације са другим организацијама одговорним за здравље биља.

Члан 8.

Субјекти из члана 5. став 2. овог закона дужни су да међусобно сарађују у обављању фитосанитарних прегледа, праћења и надзора над биљем, биљним производима и прописаним објектима, ради откривања и извјештавања о појави штетних организама и њиховог сузбијања и искорјењивања.

II УПИС У РЕГИСТАР СУБЈЕКТА У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЗДРАВЉА БИЉА

Члан 9.

(1) Производњом, прерадом, дорадом, дозвољеним увозом, складиштењем и прометом биља, биљних производа и прописаних објеката, који се налазе на Листи VA дио I, Листи VA дио II, Листи VB дио I и Листи VB дио II може да се бави правно лице и предузетник који су регистровани за одређену дјелатност и уписани у регистар произвођача, прерађивача, дорађивача, увозника, складиштара и прометника биља, биљних производа и прописаних објеката (у даљем тексту: Регистар) који води Министарство.

(2) Производњом, прерадом, дорадом, увозом, складиштењем и прометом одређених врста биља, биљних производа и прописаних објеката, који се не налазе на Листи VA дио I и Листи VA дио II може да се бави правно лице и предузетник који су уписани у Регистар.

(3) Производњом биља, биљних производа и прописаних објеката из ст. 1. и 2. овог члана који су намијењени промету, бави се и физичко лице које је уписано у Регистар.

Члан 10.

(1) Упис у Регистар врши се на основу захтјева који правно лице, предузетник или физичко лице из члана 9. овог закона подноси Министарству.

(2) Захтјев за упис у Регистар садржи:

а) податке о подносиоцу захтјева (назив, односно име и презиме за физичка лица, седиште, адреса, матични број, односно јединствени матични број за физичка лица, порески идентификациони број и податке о одговорном лицу, број из Регистра пољопривредних газдинстава),

б) шифру дјелатности за правна лица и предузетнике,

в) податке о одговорном лицу за здравље биља (име и презиме, адреса, јединствени матични број),

г) податке о пољопривредном земљишту које се користи за производњу биља и намјени коришћења (катастарска општина и број катастарске парцеле) и

д) податке о облику и мјесту складиштења, доради, преради или промету биља, биљних производа и прописаних објеката.

(3) Уз захтјев из става 2. овог члана подноси се и доказ да одговорно лице за здравље биља има радно искуство од годину дана на пословима здравља биља.

(4) Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту: министар) доноси рјешење о упису у Регистар најкасније 30 дана након пријема захтјева.

(5) Правно лице, предузетник, односно физичко лице дужно је да сваку промјену података из става 2. овог члана пријави Министарству у року од 15 дана од дана настале промјене.

Члан 11.

(1) Подаци из Регистра су јавни.

(2) Регистар се води у електронској форми и може се повезивати са другим базама и регистрима Министарства и других органа управе.

Члан 12.

Правно лице, предузетник, односно физичко лице уписано у Регистар дужно је да:

а) води тачне податке о производњи, преради, доради, складиштењу и промету биља, биљних производа и прописаних објеката, које складишти, сије, сади, производи, дорађује, прерађује или ставља у промет,

б) чува податке о мјестима гдје се биље, биљни производи или прописани објекти гаје, производе, дорађују, прерађују, складиште, чувају или користе пет година,

- в) редовно врши визуелне прегледе на присуство штетних организама на за то прописан начин,
- г) чува податке и евиденцију о појави штетних организама и спроведеним фитосанитарним мјерама и
- д) чува прописану документацију, у складу са овим законом пет година.

Члан 13.

(1) Правно лице, предузетник, односно физичко лице брише се из Регистра:

- а) ако донесе одлуку о престанку обављања дјелатности уписане у Регистар,
- б) ако у прописаном року не пријави промјену података из члана 10. став 2. т. г) и д) овог закона и
- в) ако се инспекцијском контролом утврди да је престао да испуњава услове из члана 10. став 2. овог закона.

(2) Министар доноси рјешење о брисању из Регистра.

III НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ И СУБЈЕКТИ У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЗДРАВЉА БИЉА

Члан 14.

Министарство је дужно да:

- а) анализира и оцјењује здравствено стање биља у функцији извјештавања о појави и ширењу штетних организама у Републици Српској,
- б) обезбјеђује техничке, кадровске и материјалне претпоставке за одређивање подручја појаве штетних организама, подручја у опасности, посебно регулисаних подручја/објеката и заштићених подручја,
- в) установљава, уређује и чува Регистар произвођача, прерађивача, дорађивача, увозника, складиштара и прометника биља, биљних производа и регулисаних објеката,
- г) обезбјеђује услове за извођење фитосанитарних мјера,
- д) врши стручни надзор над обављањем послова јавних служби у складу са овим законом,
- ђ) извјештава Управу о појави и ширењу штетних организама у Републици Српској,
- е) припрема извјештаје, анализе, информације и друге материјале за Управу, те надлежне републичке органе,
- ж) обавјештава јавност и друга заинтересована лица о питањима у области здравља биља и издаје публикације,
- з) води рачуна да се обављање послова у области здравља биља врши у складу са прописима и међународним стандардима,
- и) сарађује у припреми међународних уговора у области здравља биља и прати њихову примјену,
- ј) успоставља, одржава и развија информациони систем у области заштите здравља биља,

- к) обезбјеђује јединствени стандард за рад у погледу поступања, опремљености и обучености запослених у Министарству,
- л) остварује сарадњу са другим органима и организацијама у земљи и иностранству у области здравља биља,
- љ) представља Републику Српску у Управи и Европским регијама,
- м) сарађује на припреми, доношењу и примјени фитосанитарне регулативе, процедура и мјера,
- н) оснива Комисију за заштиту биља (у даљем тексту: Комисија) и
- њ) обавља друге управне послове у области здравља биља.

Члан 15.

(1) Комисија из члана 14. тачка н) овог закона састоји се од пет чланова са научним и стручним звањима из области здравља биља у пољопривреди и шумарству.

(2) Задаци Комисије из става 1. овог члана су да:

- а) предлаже Министарству стратегију развоја и мјере за унапређивање дјелатности из области заштите биља,
- б) разматра и даје мишљење о законским и подзаконским актима, као и другим документима које припрема Министарство,
- в) предлаже формирање радних група по појединим питањима из области заштите биља, прати њихов рад и потврђује понуђена рјешења,
- г) предлаже, разматра и усваја програме и пројекте у области заштите биља, које финансира Министарство,
- д) разматра актуелне проблеме из области заштите биља и даје мишљење о брзом доношењу одлука, посебно у случају појаве карантинских организама, епидемија болести, каламитентних појава инсеката и појаве великог броја корова,
- ђ) разматра проблематику примјене пестицида, резистентности и остатака пестицида,
- е) предлаже научне и образовне активности у области заштите биља,
- ж) предлаже стандарде у области заштите биља,
- з) разматра сва друга значајна питања у области заштите биља на захтјев Министарства.

(3) Комисија за свој рад одговара министру и подноси му периодичне и годишње извештаје о свом раду.

(4) Комисија о свом раду доноси Пословник.

Члан 16.

Ради спречавања уношења и ширења штетних организама у Републици Српској, Министарство:

- а) организује надзор карантина, регулисаних објеката, штетних организама, штетних организама који нису на листама, мјера за превенцију масовних појава штетних организама,

б) у изузетним случајевима појаве или пренамножења штетних организама може наредити јавне радове, употребу објеката, транспортних средстава, опреме за заштиту биља и друге опреме без наплате коришћења у извођењу фитосанитарних мјера ради заштите здравља биља и

в) обавља друге послове у складу са овим законом.

Члан 17.

(1) Овлаштене испитне и референтне фитосанитарне лабораторије организују и спроводе послове од јавног интереса у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља.

(2) Овлаштене испитне и референтне фитосанитарне лабораторије морају да испуњавају критеријуме у погледу опреме, уређаја, кадрова и објеката, а који се прописују посебним правилником који доноси министар.

(3) Министар рјешењем даје овлашћење за рад испитним и референтним фитосанитарним лабораторијама, у трајању од пет година.

(4) Списак овлашћених лабораторија из става 1. овог члана објављује се у «Службеном гласнику Републике Српске».

Члан 18.

(1) Послови од јавног интереса из члана 17. став 1. овог закона су:

а) праћење и провјера здравственог стања биља током његовог раста и развоја на пољима, у засадима, објектима и другим површинама и вођење евиденције о томе, укључујући и самоникло биље,

б) праћење и провјера здравственог стања сјемена и садног материјала воћака, винове лозе и хмеља на присуство штетних организама,

в) спровођење Програма мјера заштите здравља биља,

г) координација у спровођењу Програма мјера заштите здравља биља у стручном дијелу,

д) прикупљање биолошких, метеоролошких и других података ради прогнозе појаве штетних организама,

ђ) обрада прикупљених биолошких, метеоролошких и других података ради припреме основа за прогнозу појаве штетних организама,

е) извјештавање о појави, присуству и ширењу штетних организама и прогноза појаве штетних организама, развоја и кретања њихове популације и утврђивање оптималних рокова за њихово сузбијање,

ж) координација и организација извјештавања о присуству, појави и ширењу штетних организама,

з) рутинске лабораторијске анализе службених узорака биља, биљних производа и регулисаних објеката, у складу са међународно прихваћеним процедурама, ради утврђивања присуства штетних организама и интензитета њихове појаве,

и) лабораторијске анализе службених узорака биља, биљних производа и регулисаних објеката ради утврђивања узрока појаве симптома који се рутинским лабораторијским анализама не могу утврдити или ради провјере начина извршења рутинских лабораторијских анализа,

ј) програми анализе ризика од појаве и ширења штетних организама,

к) припрема научне основе за доношење превентивних мјера и Програма мјера заштите здравља биља,

л) давање стручних мишљења у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља,

љ) успостављање и примјена јединствених метода, критеријума и смјерница у обављању послова у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља,

м) едукација о начину обављања послова у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља,

н) едукација држаоца биља, пружаоца услуга и других лица о штетним организмима и фитосанитарним мјерама,

њ) спровођење стручног оспособљавања лица одговорних за дијагностику штетних организама и заштиту здравља биља,

о) припремање научне основе за израду прописа у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља,

п) учествовање у увођењу и развоју информационог система у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља и

р) други послови у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља.

(2) Послове од јавног интереса из става 1. т. г), њ), ж), и), ј), љ), м) и п) овог члана врше овлаштене испитне и Референтна лабораторија.

Члан 19.

(1) Послови од јавног интереса у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља, осим послова које врше испитне и Референтна лабораторија, као повјерене послове, могу да се уступе правним лицима путем јавног конкурса који расписује Министарство (у даљем тексту: Правно лице које обавља послове од јавног интереса) и објављује у „Службеном гласнику Републике Српске“.

(2) За послове од јавног интереса из члана 18. став 1. т. а), б) и з) овлаштење се даје на период од најмање пет година.

(3) Конкурс из става 1. овог члана садржи:

а) врсте послова од јавног интереса у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља за који се конкурс расписује,

б) период на који се додјељују послови од јавног интереса,

в) доказ о испуњености међународних стандарда у погледу техничке и професионалне оспособљености,

г) доказ о испуњености услова у погледу искуства, резултата и благовремености у досадашњем обављању јавних послова,

д) рок за доношење и објављивање одлуке о избору правног лица и

ђ) начин обавјештавања о резултатима конкурса.

(4) Конкурс из става 1. овог члана спроводи Комисија коју именује министар.

(5) Рјешење о избору Правног лица које обавља послове од јавног интереса доноси Министар на приједлог Комисије из става 4. овог члана.

(6) Рјешење из става 5. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Српске”.

Члан 20.

На основу рјешења из члана 19. став 5. овог закона, Министарство са правним лицем

коме је додијељено обављање послова у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља, закључује уговор којим се утврђују:

а) послови од јавног интереса који су предмет уговора,

б) одговорно лице које ће обављати одређене послове у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља,

в) методе, начин и поступак обављања послова у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља,

г) међусобна права, обавезе и одговорности,

д) вријеме за које се закључује уговор и

ђ) начин финансирања послова од јавног интереса

Члан 21.

(1) Овлашћена испитна и референтна лабораторија организује и успоставља примјену јединствених метода, критеријума и смјерница за обављање послова од јавног интереса на подручју Републике Српске, које обављају Правна лица која обављају послове од јавног интереса.

(2) Правна лица из става 1. овог члана дужна су да послове од јавног интереса обављају у складу са јединственим методама, критеријумима и смјерницама испитне и референтне лабораторије.

(3) Овлашћена испитна и референтна лабораторија дужна је да извјештава Министарство о спровођењу послова од јавног интереса и усаглашености јединствених метода, критеријума и смјерница које примјењују правна лица из става 1. овог члана.

(4) Министар прописује начин и рокове извјештавања из става 3. овог члана.

Члан 22.

Услуге у области заштите здравља биља у смислу овог закона су:

- а) лабораторијске анализе и тестирање биља, биљних производа и регулисаних објеката, ради утврђивања присуства штетних организама,
- б) праћење и прогноза појаве штетних организама, развоја и кретања њихове популације и утврђивање оптималних рокова за њихово сузбијање и давање препорука у складу са тим,
- в) едукација и давање савјета и препорука о штетним организмима и њиховом сузбијању,
- г) сузбијање штетних организама примјеном дезинфекције, дезинсекције, дератизације, деконтаминације и примјеном других поступака третирања у пољопривредним и шумским површинама и објектима и водопривредним објектима и
- д) издавање биљног пасоша.

Члан 23.

- (1) Услуге у области заштите здравља биља може да пружа правно лице или предузетник који је уписан у Регистар пружаоца услуга у области заштите здравља биља (у даљем тексту: Регистар пружаоца услуга), који води Министарство.
- (2) Правно лице и предузетник из става 1. овог члана уписује се у Регистар пружаоца услуга, ако испуњава услове у погледу објеката, опреме и стручно оспособљеног кадра (у даљем тексту: пружалац услуга).
- (3) Пружалац услуга дужан је да пружање услуга из члана 22. тачка а) овог закона усагласи са јединственим методама, критеријумима и смјерницама овлаштене испитне и референтне лабораторије.
- (4) Министар доноси акт којим прописује ближе услове из става 2. овог члана, у зависности од врсте услуга у области заштите здравља биља.
- (5) Министар рјешењем утврђује испуњеност услова из става 2. овог члана.

Члан 24.

- (1) Регистар пружаоца услуга нарочито садржи:
  - а) редни број уписа у Регистар пружаоца услуга,
  - б) назив, сједиште и шифру дјелатности,
  - в) врсту и обим услуга из области заштите здравља биља за коју је уписан у Регистар пружаоца услуга и подручје на којем се те услуге обављају,
  - г) порески идентификациони број и
  - д) податке о одговорном лицу за пружање услуга.
- (2) Пружалац услуга дужан је да сваку промјену података пријави Министарству у року од 15 дана од дана настале промјене.
- (3) Подаци из Регистра су јавни.
- (4) Актом из члана 23. став 4. овог закона Министар ближе прописује начин уписа у

Регистар пружаоца услуга, садржај и образац захтјева, садржину, као и начин вођења Регистра пружаоца услуга.

Члан 25.

(1) Пужалац услуга се брише из Регистра пружаоца услуга, ако донесе одлуку о престанку пружања услуга за које је уписан у Регистар пружаоца услуга или ако престане да испуњава услове из члана 23. ст. 2. и 3. овог закона.

(2) Министар доноси рјешење о брисању из Регистра пружаоца услуга.

Члан 26.

(1) Пужалац услуга у области здравља биља дужан је да води евиденцију о извршеним услугама у електронској и писаној форми на прописаном обрасцу.

(2) За услуге из члана 22. тачка б) пужалац услуга дужан је да Министарству доставља редовне извјештаје на прописан начин и у прописаном року.

(3) О извршеним услугама пужалац услуга из става 1. овог члана дужан је да чува доказе пет година.

(4) Министар ближе прописује начин вођења евиденције, садржину евиденције, образац евиденције, као и начин, садржину, образац извјештаја и рокове из става 2. овог члана.

Члан 27.

Држаоци биља имају право на:

а) приступ информацијама у области заштите здравља биља,

б) информације о мјерама у вези са појавом, интензитетом појаве и опасности од штетних организама и спречавања инфекције, односно инфестације на штетним организмима и

в) стручно усавршавање.

Члан 28.

(1) Држаоци биља дужни су да:

а) врше преглед биља на обрадивим површинама (поља, плантаже, расадници, баште, стаклене баште и сл.), на необрадивим површинама и утринама (међе, запуштене површине и сл.), објеката за складиштење, дораду и прераду биља и биљних производа, средстава за транспорт биља, биљних производа и регулисаних објеката, као и биља, биљних производа и регулисаних објеката које користе за сопствене потребе,

б) сузбијају штетне организме који могу угрозити његово биље, биљне производе и регулисане објекте, као и биље, биљне производе и регулисане објекте других држаоца биља,

в) предузимају мјере заштите здравља биља ради оптималне производње биља,

г) воде евиденцију о предузетим мјерама заштите здравља биља, односно о третирању биља и биљних производа, у пољу и заштићеном простору,

д) омогуће фитосанитарни преглед, у складу са овим законом,

ђ) о свакој новој и неубичајеној појави штетног организма обавијесте надлежног инспектора који о томе одмах обавештава Министарство и

е) без одлагања, предузму наложене фитосанитарне мјере, у складу са овим законом.

(2) Уколико држалац биља не предузме мјере из става 1. т. б), в) и е) овог члана, надлежни инспектор ће наредити њихово извођење о трошку држаоца биља.

Члан 29.

(1) Лица која обављају послове из области заштите здравља биља дужна су да се усавшавају на основу програма које доноси Министар.

(2) Обуку лица из става 1. овог члана и других заинтересованих лица организује и спроводи Министарство.

IV ПЛАНИРАЊЕ ЗАШТИТЕ ЗДРАВЉА БИЉА

Члан 30.

(1) Ради заштите здравља биља, као и ради унапређивања послова заштите здравља биља доносе се плански документи.

(2) Плански документи из става 1. овог члана су:

а) програм мјера заштите здравља биља и

б) посебни програми заштите здравља биља.

Члан 31.

(1) Ради спречавања појаве, уношења, ширења и сузбијања штетних организама министар доноси Програм мјера заштите здравља биља (у даљем тексту: Програм мјера) најкасније до краја јануара текуће године за коју се доноси.

(2) Штетни организми за које се доноси Програм мјера утврђују се на основу мишљења Комисије.

(3) Мишљење Комисије за укључивање одређених штетних организама у Програм мјера мора да се заснива на процјени ризика по здравље биља у пољопривреди и шумарству, као и на препорукама и обавезама које проистичу из чланства у регионалним организацијама.

(4) Програмом мјера из става 1. овог члана утврђују се конкретне мјере, рокови, начин спровођења тих мјера, субјекти који ће их спроводити, извори и начин обезбјеђивања и коришћења средстава, као и начин контроле спровођења мјера.

Члан 32.

(1) Посебни програми заштите здравља биља доносе се у случају потребе предузимања хитних фитосанитарних мјера услед појаве одређених штетних организама, као и приликом спречавања ширења, сузбијања и искорјењивања штетних организама које су засноване на оцјени високог степена ризика за здравље биља.

(2) Посебним програмом заштите здравља биља из члана 30. став 2. тачка б) овог закона утврђују се конкретне мјере, рокови, начин спровођења мјера, субјекти који ће их спроводити, извори и начин обезбјеђивања и коришћења средстава, као и начин контроле спровођења мјера.

(3) Министар доноси посебан програм заштите здравља биља.

Члан 33.

(1) Ради спречавања уношења, спречавања ширења и сузбијања штетних организама на територији Републике Српске утврђују се листе штетних организама и листе биља, биљних производа и регулисаних објеката који могу бити носиоци штетних организама.

(2) Листе из става 1. овог члана, доноси министар и објављују се у «Службеном гласнику Републике Српске».

Члан 34.

Листе штетних организама из члана 33. овог закона утврђују се у зависности од степена ризика за здравље и опстанак биља, биљних производа и регулисаних објеката, као и од економске штете коју штетни организми могу изазвати, и то:

а) листа I А дио I којом се утврђују штетни организми за које није познато да су присутни на територији Републике Српске и чије је уношење и ширење у Републику Српску забрањено,

б) листа I А дио II којом се утврђују штетни организми за које је познато да су присутни на ограниченом подручју Републике Српске и чије је уношење и ширење у Републику Српску забрањено,

в) листа I Б којом се утврђују штетни организми чије је уношење у одређена заштићена подручја и ширење унутар тих подручја забрањено,

г) листа II А дио I којом се утврђују штетни организми за које није познато да су присутни на територији Републике Српске и чије је уношење и ширење у Републику Српску забрањено, ако су присутни на одређеном биљу, биљним производима и регулисаним објектима,

д) листа II А дио II којом се утврђују штетни организми за које је познато да су присутни на ограниченом подручју Републике Српске и чије је уношење и ширење у Републику Српску забрањено, ако су присутни на одређеном биљу, биљним производима и регулисаним објектима и

ђ) листа II Б којом се утврђују штетни организми чије је уношење у одређена заштићена подручја, као и ширење унутар тих подручја забрањено, ако су присутни на одређеном биљу, биљним производима и регулисаним објектима.

Члан 35.

Листе биља, биљних производа и регулисаних објеката који могу бити носиоци штетних организама из члана 34. овог закона, и који представљају опасност по здравље биља, су:

а) листа III А којом се утврђују врсте биља, биљних производа и регулисаних објеката чији је увоз забрањен у Републику Српску,

б) листа III Б којом се утврђују врсте биља, биљних производа и регулисаних објеката чије је уношење забрањено у одређено заштићено подручје,

в) листа IV А дио I којом се утврђују врсте биља, биљних производа и регулисаних објеката за које су прописани специфични фитосанитарни услови при увозу,

г) листа IV А дио II којом се утврђују врсте биља, биљних производа и регулисаних објеката намењених промету за које су прописани специфични фитосанитарни услови приликом премјештања,

д) листа IV Б којом се утврђују врсте биља, биљних производа и регулисаних објеката за које су прописани специфични фитосанитарни услови при уношењу у одређена заштићена подручја,

ђ) листа V А дио I којом се утврђују врсте биља, биљних производа и регулисаних објеката за које је обавезан фитосанитарни преглед, ради издавања биљног пасоша,

е) листа V А дио II којом се утврђују врсте биља, биљних производа и регулисаних

објеката за које је обавезан фитосанитарни преглед, ради издавања биљног пасоша код уношења у заштићено подручје,

ж) листа V Б дио I којом се утврђују врсте биља, биљних производа и регулисаних објеката за које је при увозу обавезан фитосанитарни преглед које мора да прати фитосанитарни сертификат,

з) листа V Б дио II којом се утврђују врсте биља, биљних производа и регулисаних објеката за које је при увозу у заштићена подручја обавезан фитосанитарни преглед и које мора да прати фитосанитарни сертификат за та подручја и

и) листа VI којом се утврђују врсте биља, биљних производа и регулисаних објеката за које се могу примјенити посебни поступци и фитосанитарне мјере.

Члан 36.

(1) Ради спречавања уношења, откривања, спречавања ширења и сузбијања штетних организама на територији Републике Српске спроводи се стални надзор, као и фитосанитарне мјере, у складу са овим законом.

(2) Министар може да нареди спровођење посебних фитосанитарних прегледа, ради

откривања одређеног штетног организма на биљу, биљним производима и регулисаним објектима.

Члан 37.

(1) Сматра се да постоји појава штетних организама на биљу, биљним производима и регулисаним објектима ако се:

а) штетни организми са Листе I А дио I, Листе I А дио II, Листе II А дио I и Листе II А дио II. појаве на територији Републике Српске,

б) штетни организми са Листе I Б и Листе II Б појаве у специфичним заштићеним зонама и

в) на биљу, биљним производима и регулисаним објектима уочи неубичајена појава штетних организама или симптоми који упућују на сумњу о појави штетних организама са Листе I А дио I, Листе I А дио II, Листе II А дио I, Листе II А дио II, Листе I Б и Листе II Б или организама штетних за биљке намијењене садњи.

(2) У случају појаве штетних организама из става 1. овог члана на биљу, биљним производима и регулисаним објектима држалац биља дужан је да одмах то пријави фитосанитарној инспекцији.

Члан 38.

(1) У случају сумње на појаву штетних организама из члана 37. овог закона фитосанитарни инспектор узима службени узорак и доставља га овлаштеној испитној и референтној лабораторији, на испитивање.

(2) Овлаштена испитна и референтна лабораторија потврђује или одбацује сумњу о присуству штетних организама и утврђује узрок појаве симптома.

(3) Са службеним узорком из става 1. овог члана поступа се тако да се обезбједи идентитет узорака и избјегне опасност од ширења штетних организама.

Члан 39.

(1) Када се, на основу резултата испитивања, утврди инфекција штетним организмом са Листе I А дио I, Листе I А дио II, Листе II А дио I и Листе II А дио II или штетним организмом са Листе I Б и Листе II Б у заштићеној зони, фитосанитарни инспектор је дужан да, зависно од околности нареди једну или више фитосанитарних мјера, и то: третирање, уништавање или уклањање штетног организма, зараженог биља, биљних производа и регулисаних објеката, ради спречавања ширења, сузбијања или ерадикације штетног организма.

(2) У случају инфекције штетним организмима са листи из става 1. овог члана, држалац биља дужан је да:

а) заштити биље, биљне производе и регулисане објекте примјеном фитосанитарних мјера наложених од стране фитосанитарног инспектора и

б) спријечи контакт зараженог биља са другим биљем, биљним производима и регулисаним објектима на које се зараза може пренијети.

(3) О појави, интензитету инфекције, фитосанитарним мјерама и опасности од штетног организма Министарство обавјештава остале субјекте и држаоце биља и упознаје их са препорученим мјерама међународних организација за заштиту биља, а ради спречавања инфекције, односно инфестације штетним организмима.

Члан 40.

(1) Анализа ризика обухвата процјену биолошких и других научних и економских података о томе да ли неки штетни организам треба да буде регулисан и да ли на њега треба да се примијени посебна фитосанитарна мјера или поступак.

(2) Регулисаним штетним организмом из става 1. овог члана сматра се сваки штетни организам са Листе I А дио I, Листе I А дио II, Листе II А дио I, Листе II А дио II, Листе I Б и Листе II Б или штетни организам који својим присуством на биљкама намијењеним за садњу проузрокује неприхватљиву економску штету.

(3) Анализа ризика врши се у складу са Програмом мјера из члана 30. став 2. тачка а) овог закона.

(4) Поступак анализе ризика обухвата процјену могућности уношења, брзине одомаћивања или интензитета ширења регулисаних штетних организама, у складу са међународно прихваћеним стандардима, смјерницама и препорукама.

(5) Управљање ризиком јесте одређивање и спровођење фитосанитарних мјера.

Члан 41.

Министарство води евиденцију о појави, уношењу, ширењу, налазима и примијењеним мјерама ради сузбијања штетних организама и налазима штетних организама, као и друге евиденције о сталном надзору.

Члан 42.

Забрањено је неовлаштено давати или објављивати податке о првој појави штетних организама са Листе I А дио I, Листе I А диоII, Листе II А дио I и листе II А дио II.

Члан 43.

(1) Посебно регулисано подручје је заражено подручје, угрожено подручје или подручје без штетних организама у којем се заштита здравља биља, биљних производа и регулисаних објеката спроводи путем посебног надзора.

(2) Посебан надзор над одређеним штетним организмима врши се у складу са Програмом мјера из члана 30. став 2. тачка а) овог закона.

Члан 44.

(1) Заштићено подручје јесте територија у којој није утврђено присуство једног или више штетних организама, иако су постојали повољни услови за њихову појаву, односно територија на којој постоји опасност од заразе појединим штетним организмима под повољним еколошким условима на одређеним врстама биља, а присуство тих штетних организама до сада није утврђено.

(2) У заштићеном подручју у којем присуство једног или више штетних организама није утврђено, иако су постојали повољни услови за њихову појаву, Министарство обезбјеђује стално праћење ради могућег откривања појаве оних штетних организама за које је то подручје проглашено заштићеним.

(3) У заштићеном подручју у којем постоји опасност од заразе појединим штетним организмима под повољним еколошким условима на одређеним врстама биља, а присуство тих штетних организама до сада није утврђено на територији Републике Српске, Министарство обезбјеђује периодично праћење ради могућег откривања појаве оних штетних организама за које је то подручје проглашено заштићеним.

(4) Ако се у заштићеном подручју утврди присуство једног или више штетних организама за које је то подручје проглашено заштићеним, а фитосанитарне мјере за њихово искорјењивање нису предузимане или су предузимане, али су биле неефикасне у периоду од најмање двије узастопне године, та територија губи статус заштићеног подручја.

Члан 45.

(1) Држалац биља који производи биље, биљне производе и регулисане објекте има право на накнаду штете, ако је:

а) одмах пријавио појаву или сумњу на појаву штетних организама са Листе I А дио I и штетне организме са Листе I А дио II, за које је министар прописао одређене мјере искорјењивања или спречавања њиховог ширења, или у случају заштићене зоне штетне организме са Листе I Б и Листе II Б и

б) спровео све мјере заштите здравља биља, као и наређене фитосанитарне мјере.

(2) Средства за исплату накнаде штете се обезбјеђују у буџету Републике Српске.

(3) Накнада штете из става 1. овог члана се не исплаћује ако је штетни организам пронађен при фитосанитарном прегледу биља, биљних производа и регулисаних објеката при увозу у Републику Српску.

(4) Држалац уништеног биља, биљних производа и регулисаних објеката подноси захтјев за накнаду штете Министарству.

(5) Захтјев за накнаду штете из става 4. овог члана подноси се у року од 30 дана од дана уручења рјешења о уништењу биља, биљних производа и регулисаних објеката.

(6) Уз захтјев за накнаду штете подноси се прописана документација.

(7) Министар ближе прописује услове, поступак, начин одређивања висине накнаде штете и потребну документацију за накнаду штете због појаве штетних организама са листи из става 1. тачка а) овог члана, као и врсте штетних организама са Листе I А дио II.

Члан 46.

(1) Забрањено је уношење штетних организама са Листе I А дио I, Листе I А дио II,

Листе II А дио I и Листе II А дио II на територију Републике Српске и њихово ширење путем биља, биљних производа и регулисаних објеката.

(2) Забрањено је уношење штетних организама са Листе I Б и Листе II Б у заштићено подручје и њихово ширење путем биља, биљних производа и регулисаних објеката у заштићеном подручју.

(3) Ако постоји опасност по здравље биља може да се забрани или ограничи уношење и ширење других врста штетних организама, и то:

а) за које се сумња да су штетни за биље, биљне производе и регулисане објекте, а нису наведени у листама из ст. 1. и 2. овог члана,

б) за штетне организме наведене у Листи II А дио I, Листи II А дио II и Листи II Б за које се сумња да су штетни за биље, биљне производе и регулисане објекте који нису наведени у овим листама и

в) за штетне организме наведене у листама из ст. 1. и 2. овог члана ако су ти организми у култури и ако се процијени да су у том стању штетни за биље, биљне производе и регулисане објекте.

Члан 47.

(1) Забрањен је увоз биља, биљних производа и регулисаних објеката са Листе III А.

(2) Забрањен је увоз биља, биљних производа и регулисаних објеката са Листе III Б у заштићено подручје, за коју је то подручје проглашено заштићеним.

Члан 48.

(1) Забрањен је увоз и промет биља, биљних производа и регулисаних објеката са Листе IV А дио I и Листе IV А дио II који не испуњавају специфичне фитосанитарне услове.

(2) Забрањен је увоз и промет биља, биљних производа и регулисаних објеката са Листе IV Б који не испуњавају специфичне фитосанитарне услове у заштићено подручје и њихов промет у заштићеном подручју.

(3) Увоз и промет биља, биљних производа и регулисаних објеката који се не налазе на листама из ст. 1. и 2. овог члана, може да се забрани ако се прописаном анализом ризика утврди да постоји опасност по здравље биља на територији Републике Српске.

Члан 49.

(1) Уношење штетних организама са Листе I А дио I, Листе I А дио II, Листе II А дио I, Листе II А дио II, Листе I Б и Листе II Б, као и увоз биља, биљних производа и регулисаних објеката са Листе III А, Листе III Б, Листе IV А дио I, Листе IV А дио II и Листе IV Б, може да врши правно лице:

- а) за потребе експеримента или у научне сврхе или за рад на клонској селекцији,
- б) које је технички оспособљено у складу са међународним стандардима, смјерницама и препорукама да спријечи опасност од ширења штетног организма,
- в) које има одобрење за увоз биља, биљних производа и регулисаних објеката, односно штетних организама и
- г) које има фитоцертификат.

Члан 50.

Одредбе чл. 46, 47. и 48. овог закона не односе се на провоз пошилки биља, биљних производа и регулисаних објеката.

Члан 51.

(1) Одредбе чл. 47. и 48. овог закона не односе се на мале количине биља, биљних производа и регулисаних објеката, ако се користе за неиндустријске и некомерцијалне сврхе или се користе за конзумацију током путовања, под условом да нема опасности од ширења штетних организама.

(2) Министар прописује начин и услове за увоз малих количина биља, биљних производа и регулисаних објеката и одређује мале количине за поједине врсте биља и биљних производа из става 1. овог члана.

V ПРОМЕТ БИЉА, БИЉНИХ ПРОИЗВОДА И РЕГУЛИСАНИХ ОБЈЕКТА

Члан 52.

(1) Биље, биљни производи и регулисани објекти са Листе V А дио I и сјеме са Листе IV А дио I и Листе IV А дио II могу да се ставе у промет после извршеног фитосанитарног прегледа, само ако посједују биљни пасош.

(2) Одредбе става 1. овог члана не односе се на промет малих количина биља, биљних производа и регулисаних објеката ако се користе за неиндустријске и некомерцијалне сврхе или се користе за конзумацију током путовања, под условом да нема опасности од ширења штетних организама.

(3) Пошилке биља, биљних производа и регулисаних објеката са Листе V А дио I и Листе V А дио II које се стављају у промет, а намијењене су за огледе, односно научне сврхе или рад на клонској селекцији подлијежу фитосанитарном прегледу и прати их биљни пасош.

Члан 53.

(1) Биље, биљни производи или регулисани објекти са Листе V А дио II и сјеме са Листе IV А дио I и Листе IV А дио II. могу да се ставе у промет у заштићеном подручју и унутар тог подручја,

послије извршеног фитосанитарног прегледа, само ако посједују биљни пасош за заштићено подручје.

(2) Одредба става 1. овог члана не односи се на случај ако се промет биља, биљних производа и регулисаних објеката који пролазе кроз заштићено подручје и излазе из њега врши на начин којим се спречава уношење и ширење штетних организама.

Члан 54.

(1) Фитосанитарном прегледу подлијеже биље, биљни производи и регулисани објекти на мјесту производње, промета, дораде, прераде и складиштења.

(2) Биље, биљни производи и регулисани објекти са Листе V А дио I, намјењени промету, амбалажа у коју су паковани и превозно средство којим се превозе, подлијежу фитосанитарном прегледу, у цјелини или на основу репрезентативног узорка, ради утврђивања да:

а) нису заражени штетним организмима са Листе I А дио I, Листе I А дио II, Листе II А дио I и Листе II А дио II и

б) испуњавају специфичне фитосанитарне услове са Листе IV А дио II.

(3) Биље, биљни производи и регулисани објекти са Листе V А дио II. који се стављају у промет у заштићено подручје подлијежу фитосанитарном прегледу, ради утврђивања да:

а) нису заражени штетним организмима са Листе I Б и Листе II Б и

б) испуњавају специфичне фитосанитарне услове са Листе IV Б.

(4) Фитосанитарном прегледу подлијежу и одређене врсте биља, биљних производа и регулисаних објеката из члана 9. став 2. овог закона.

(5) Фитосанитарни прегледи из ст. 2. и 3. овог члана морају се обављати редовно, најмање једном годишње, на прописан начин.

Члан 55.

(1) Поред фитосанитарног прегледа из члана 54. овог закона, ради обезбјеђивања здравља биља, врше се и повремене фитосанитарне прегледи биља, биљних производа и регулисаних објеката, као и узимање и тестирање службених узорака на мјесту гдје се они премјештају, узгајају, производе, прерађују, складиште, продају или на други начин употребљавају, укључујући и објекте купаца.

(2) Ако се на основу фитосанитарних прегледа из става 1. овог члана утврди да нису испуњени фитосанитарни услови, надлежни инспектор може да нареди слjedeће мјере:

а) третирање биља, биљних производа и регулисаних објеката,

б) премјештање до мјеста где се врши индустријска прерада и

в) уништавање биља, биљних производа и регулисаних објеката.

Члан 56.

(1) Биљни пасош за биље, биљне производе и регулисане објекте са Листе V А дио I и Листе V А дио II и сјеме са Листе IV А дио I и Листе IV А дио II може да изда правно лице или предузетник, односно пружаоц услуга.

(2) Послове издавања биљног пасоша из става 1. овог члана може да обавља лице запослено код правног лица или предузетника које посједује одобрење Министарства.

(3) Министарство издаје одобрење лицу из става 1. овог члана на период од три године.

(4) Одобрење из става 2. овог члана издаје се лицу које има завршен Пољопривредни факултет смјер заштите биља или биљне производње, односно за област шумарства завршен Шумарски факултет са положеним стручним испитом из заштите здравља биља.

(5) Након истека периода из става 3. овог члана, врши се ревизија издатих одобрења.

Члан 57.

(1) Стручни испит из члана 56. став 3. овог закона полаже се пред испитном комисијом коју именује министар.

(2) Организовање и обављање полагања стручног испита из става 1. овог члана обавља Министарство према програму и садржају који прописује Министар.

(3) Министар прописује, организацију полагања стручног испита, састав и рад испитне комисије, образац захтјева за полагање стручног испита, образац записника о полагању стручног испита, образац увјерења о положеном стручном испиту и начин полагања стручног испита.

Члан 58.

(1) Одобрење за издавање биљног пасоша поништава се:

а) на захтјев имаоца одобрења,

б) ако је ималац одобрења правоснажно осуђен за прекршај прописан овим законом,

в) на основу рјешења Министарства о одузимању одобрења.

(2) Министар је дужан да у року од осам дана од дана подношења захтјева, односно дана сазнања о доношењу акта и става 1. тачка б) овог члана, донесе рјешење о одузимању одобрења за издавање биљног пасоша.

Члан 59.

Министарство води евиденцију о издатим, обновљеним и одузетим одобрењима за издавање биљног пасоша.

Члан 60.

(1) Биљни пасош који се издаје за биље, биљне производе и регулисане објекте из члана 56. став 1. овог закона може да буде:

а) стандардни биљни пасош и

б) биљни пасош за заштићено подручје.

(2) За сјеме са Листе IV А дио I и Листе IV А дио II етикета издата у складу са прописима о сјемени сматра се биљним пасошем.

Члан 61.

(1) Правно лице, односно предузетник из члана 56. став 1. може да изда биљни пасош само ако је уписано у Регистар.

(2) Пружаоци услуга могу да издају биљни пасош правном лицу, предузетнику, односно физичком лицу уписаном у Регистар.

(3) Биљни пасош може да изда фитосанитарни инспектор, ако на територији јединице локалне самоуправе гдје се обавља производња, прерада, дорада, складиштење и промет биља и биљних производа нема пружаоца услуга који има запослено лице са одобрењем за издавање биљног пасоша.

(4) Фитосанитарни инспектор може да изда биљни пасош и за онај дио биља, биљне

производе и регулисане објекте, за које не постоји сумња да је заражено, и ако не постоји ризик од ширења штетних организама уколико се приликом фитосанитарног прегледа утврди да је дио биља, биљних производа и регулисаних објеката који се производи, прерађује, складишти, дорађује или користи, заражен штетним организмима са Листе I А дио I, Листе I А дио II, Листе I Б, Листе II А дио I, Листе II А дио II или Листе II Б.

Члан 62.

(1) Ако се пошилјка дијели на више појединачних пошилјки или се више појединачних пошилјки или њихових дијелова здружује у једну пошилјку, односно ако се здравствено стање пошилјке промијени, издаје се замјена биљног пасоша за нову пошилјку, на захтјев правног лица, предузетника, односно физичког лица уписаног у Регистар.

(2) Ако се здравствено стање пошилјке из става 1. овог члана мијења фитосанитарни инспектор врши замјену биљног пасоша после извршеног фитосанитарног прегледа.

Члан 63.

Правно лице, предузетник, односно физичко лице уписано у Регистар дужно је да:

а) обезбједи издавање биљног пасоша у складу са овим законом,

б) пријави фитосанитарном инспектору да намјерава да стави у промет биље, биљне производе и регулисане објекте у заштићено подручје,

в) води и чува евиденцију и документа у вези са издавањем биљног пасоша пет година,

г) пријави Министарству све промјене које су у вези са издавањем биљног пасоша и

д) користи биљни пасош, у складу са овим законом.

Члан 64.

Правно лице, предузетник, односно физичко лице дужно је да за купљено биље, биљне производе и регулисане објекте за које се издаје биљни пасош, исти чува годину дана.

VI ФИТОСАНИТАРНА КОНТРОЛА

Члан 65.

(1) Биље, биљни производи и регулисани објекти подлијежу при увозу фитосанитарном прегледу на граничним прелазима.

(2) Увоз, провоз и извоз биља, биљних производа и регулисаних објеката може се вршити преко граничних прелаза на којима постоји организована фитосанитарна инспекција и који испуњавају хигијенско-техничке и радне услове.

(3) Изузетно од става 1. овог члана, увоз одређеног биља, биљних производа и

регулисаних објеката може се вршити и преко граничних прелаза на којима није организована фитосанитарна инспекција, а који се за ту намјену привремено отварају.

Члан 66.

(1) Пошиљке биља, биљних производа и регулисаних објеката са Листе V Б дио I и Листе V Б дио II које се увозе, њихова амбалажа, као и превозно средство којима се превозе

подлијежу обавезном фитосанитарном прегледу, извршеном у цјелини или на основу репрезентативног узорка.

(2) Пошиљка биља, биљних производа и регулисаних објеката са Листе V Б дио I може да се увози ако:

а) није заражена штетним организмима са Листе I А дио I, Листе I А дио II, Листе II А дио I и Листе II А дио II,

б) има фитоциффикат,

в) не садржи биље, биљне производе или регулисане објекте са Листе III А и

г) испуњава специфичне фитосанитарне услове са Листе IV А дио I и Листе IV А дио II.

(3) Пошиљка биља, биљних производа и регулисаних објеката са Листе V Б дио I и Листе V Б дио II може да се увози у заштићено подручје, ако:

а) није заражена штетним организмима са Листе I Б и Листе II Б,

б) има фитоциффикат,

в) не садржи биље, биљне производе или регулисане објекте са Листе III Б и

г) испуњава специфичне фитосанитарне услове са Листе IV Б.

(4) Пошиљке биља, биљних производа и регулисаних објеката који нису наведени у

Листи V Б дио I и Листи V Б дио II, а могу бити потенцијални домаћини регулисаних штетних организама које се увозе, амбалажа у којој се увозе и ако је неопходно возило којим се превозе, може да се увози ако се послјије фитосанитарног прегледа извршеном у цјелини или на основу репрезентативног узорка утврди да испуњава услове из става 2. т. а), в) и г) овог члана.

(5) Ако се за пошиљке које се увозе не може утврдити врста или род биља, биљних производа и регулисаних објеката или њихово порекло сматраће се да се пошиљка налази на Листи V Б дио I и Листи V Б дио II.

(6) Фитосанитарне мјере земље извознице, посебно оне које се односе на испуњавање специфичних фитосанитарних услова са Листе IV А дио I, Листе IV А дио II и Листе IV Б при увозу, сматраће се истовјетним фитосанитарним мјерама прописаним у Републици Српској, односно БиХ, ако земља извозница објективно докаже да су засноване на научним доказима и да се њиховом примјеном постижу исти резултати.

Члан 67.

Фитосанитарни преглед пошилјака биља, биљних производа и регулисаних објеката може се обављати са смањеном учесталашћу:

а) ако је на основу договора са надлежним органом за заштиту здравља биља земље извознице фитосанитарни преглед већ обављен у земљи из које се пошилјка увози, од стране надлежног органа земље увознице,

б) на основу процјене ризика и

в) на основу споразума закљученим са земљом из које се пошилјка увози, а који се заснива на истовјетности фитосанитарних мјера и поступања у Републици Српској, односно Босни и Херцеговини и земљи извозници, односно у земљи провоза на спрјечавању уношења, ширења и сузбијања штетних организама

Члан 68.

(1) Фитосанитарном прегледу подлијежу и штетни организми са Листе I А дио I, Листе I А дио II, Листе II А дио I, Листе II А дио II, Листе I Б и Листе II Б, као и биље, биљни производи и регулисани објекти са Листе III А, Листе III Б, Листе IV А дио I, Листе IV А дио II, Листе V Б, Листе V А дио I, Листе V А дио II, Листе V Б дио I, Листе V Б дио II и Листе VI, који се увозе за потребе огледа, научноистраживачког рада и клонске селекције.

(2) Пошилјке из става 1. овог члана мора да прати фитоциффикат, као и одобрење за увоз које издаје Министарство.

Члан 69.

(1) Биље, биљне производе и регулисане објекте са Листе V Б дио I и Листе V Б дио II мора да прати фитоциффикат, односно фитоциффикат за реекспорт.

(2) Пошилјке из става 1. овог члана које, после издавања фитоциффиката у земљи поријекла буду претоварене, складиштене, препаковане или подијељене у некој другој земљи која није земља поријекла, морају имати, поред оригиналног фитоциффиката, односно овјерене копије фитоциффиката и фитоциффикат за реекспорт, односно овјерену копију фитоциффиката, сваке земље увознице.

(3) Фитоциффикат и фитоциффикат за реекспорт морају бити издати у складу са Међународном конвенцијом за заштиту биља, мора да буде оригиналан, издат за једног примаоца и овјерен на прописан начин, обиљежен серијским бројем, обавезно писан на једном од језика три конститутивна народа и једном од језика који су службено прихваћени у међународном промету.

(4) Изузетно од става 3. овог члана, прихвата се и фитоциффикат издат у земљи извозници која није потписник Међународне конвенције за заштиту биља.

(5) Ако су испуњени прописани услови, прихвата се електронска форма фитоциффиката.

(6) У изузетним случајевима може се прихватити и службено овјерена копија фитоциффиката.

(7) Ако су за биље, биљне производе и регулисане објекте за које се издаје фитоциффикат прописани специфични фитосанитарни услови са Листе IV А дио I, Листе IV А дио II и Листе IV Б надлежни орган земље поријекла издаје фитоциффикат. Када специфични фитосанитарни услови могу бити потврђени и ван земље поријекла, фитоциффикат може издати земља извозница.

(8) Фитоцертфикат и фитоцертфикат за реекспорт престају да важе ако пошиљка за коју су издати није напустила територију земље у року од 14 дана од дана издавања.

Члан 70.

(1) Увозник, односно његов заступник дужан је да:

- а) фитосанитарном инспектору пријави приспијеће пошиљке из члана 66. овог закона,
- б) омогући све потребне услове за обављање фитосанитарног прегледа и
- в) спроведе све наложене мјере од фитосанитарног инспектора.

(2) Фитосанитарни инспектор дужан је да обави фитосанитарни преглед пошиљке и

потврди њену здравствену исправност прије предузимања радњи царинског органа у складу са правилима царинског поступка, осим за пошиљке у провозу.

(3) Ако пошиљка пристигне на гранични прелаз који није одређен за вршење фитосанитарног прегледа, упутиће се на најближи прелаз на коме је организована фитосанитарна инспекција.

(4) Уколико на гранични прелаз пристигне пошиљка биља, биљних производа и прописаних објеката са Листе III А или Листе III Б, а увози се у заштићено подручје, царински органи забраниће увоз такве пошиљке и обавијестиће надлежног фитосанитарног инспектора.

(5) Преглед дрвеног материјала који се користи за паковање или као помоћно средство у транспорту оних пошиљака које не подлијежу фитосанитарном прегледу, обавља царински орган.

Члан 71.

(1) Ако приликом обављања фитосанитарног прегледа пошиљке биља, биљних производа и регулисаних објеката фитосанитарни инспектор посумња на присуство штетних организама са Листе I А дио I, Листе I А дио II, Листе I Б, Листе II А дио I, Листе II А дио II и Листе II Б и чије присуство није могуће утврдити приликом прегледа на граничном прелазу, инспектор узима службени узорак и доставља га овлаштеној испитној и референтној фитосанитарној лабораторији на лабораторијску анализу.

(2) Ако на граничном прелазу тренутно не постоје услови за фитосанитарни преглед пошиљке у складу са овим законом, а не постоји опасност од ширења штетних организама који угрожавају здравље биља, фитосанитарни преглед пошиљака може се обавити у одређеним мјестима унутар Републике Српске у мјесту гдје се пошиљка царини.

(3) Пошиљку биља, биљних производа и регулисаних објеката из ст. 1. и 2. овог члана, фитосанитарни инспектор рјешењем о превозу пропушта до мјеста царинења пошиљке, гдје је она под царинским надзором до завршетка прегледа.

(4) Забрањено је свако премјештање, дијељење или узорковање пошиљке из ст. 1. и 2. овог члана.

Члан 72.

Фитосанитарни инспектор ће послуже извршеног прегледа пошиљки из члана 66. овог закона, односно послуже добијања резултата лабораторијске анализе из члана 71. став 1. овог закона, ако су испуњени фитосанитарни захтјеви, дозволити увоз пошиљке издавањем рјешења о дозволи увоза или овјером царинске документације, печатом четвртастог облика, при чему ће

овјерити и фитоциффикат или фитоциффикат за реекспорт печатом фитосанитарне инспекције са наведеним датумом уласка.

Члан 73.

(1) Ако се фитосанитарним прегледом утврди да нису испуњени услови из члана 66.

овог закона, фитосанитарни инспектор рјешењем ће наредити једну или више фитосанитарних мјера:

а) забрану увоза пошиљке или дијела пошиљке на територију Републике Српске,

б) уништавање пошиљке или дијела пошиљке,

в) третирање ради сузбијања штетних организама,

г) промјену намјене за пошиљку и

д) карантински надзор за пошиљку, до добијања резултата лабораторијске анализе.

(2) Ако је фитосанитарним прегледом утврђено да је дио пошиљке заражен штетним организмима, увоз остатка пошиљке може бити одобрен ако не постоји сумња на присуство штетних организама у том делу пошиљке и ако не постоји ризик од ширења штетних организама.

(3) У случају да се доноси мјера забране увоза, фитосанитарни инспектор ставља на фитоциффикат, односно фитоциффикат за реекспорт црвени троугласти печат, чиме фитоциффикат постаје неважећи.

(4) Фитосанитарни инспектор обавезан је да обавијести Министарство о свим мјерама из става 1. овог члана.

Члан 74.

(1) По доношењу рјешења из члана 72. овог закона за биље, биљне производе и регулисане објекате са Листе V A дио I и Листе V A дио II, фитосанитарни инспектор дозвољава промет пошиљке на територији Републике Српске, са фитоциффикатом који замјењује биљни пасош.

(2) Ако се пошиљка из става 1. овог члана подијели на више појединачних пошиљки или се више појединачних пошиљки здружује у једну пошиљку, биљни пасош се мора издати за сваку нову пошиљку.

(3) Ако се у поступку из става 2. овог члана здравствено стање пошиљке мијења, биљни пасош се може издати само ако се изврши фитосанитарни преглед.

Члан 75.

Пошиљке биља, биљних производа и регулисаних објеката које се складиште, пакују, прерађују и обрађују у слободним зонама или царинским складиштима, подлијежу фитосанитарном прегледу.

Члан 76.

(1) Ако држава увозница захтјева фитоциффикат за пошиљке биља, биљних производа и регулисаних објеката које се извозе, а који су поријеклом из Републике Српске, фитосанитарни инспектор врши преглед пошиљке ради издавања фитоциффиката.

(2) Када се пошиљке биља, биљних производа и регулисаних објеката, које нису поријеклом из Републике Српске складиште, препакују или дијеле на територији Републике

Српске, а држава увозница захтијева фитоцертификат, фитосанитарни инспектор ће извршити преглед пошиљке ради издавања фитоцертификата за реекспорт.

(3) Ако пошиљка биља испуњава прописане фитосанитарне захтјеве земље увознице, фитосанитарни инспектор ће издати фитосанитарни сертификат, односно фитосанитарни сертификат за реекспорт.

Члан 77.

(1) Захтјев за издавање фитоцертификата извозник је дужан да поднесе Инспекторату, односно фитосанитарном инспектору, најмање 24 сата прије утовара.

(2) Захтјев за издавање фитоцертификата треба да садржи податке о подносиоцу захтјева и податке о пошиљци.

(3) Извозник је дужан да обезбједи увид у сву расположиву документацију, као и да обезбједи све потребне услове за вршење фитосанитарног прегледа.

(4) Фитосанитарном прегледу подлијежу биље, биљни производи, регулисани објекти, амбалажа, превозно средство, а према потреби и складиште, земљиште и мјесто производње са којег биље, биљни производи и прописани објекти потичу.

(5) Ако се фитосанитарним прегледом утврди да нису испуњени специфични фитосанитарни услови земље увознице, фитосанитарни инспектор ће наредити мјере ради испуњења специфичних фитосанитарних услова или рјешењем одбити издавање фитоцертификата.

Члан 78.

(1) Пошиљка биља, биљних производа и регулисаних објеката из члана 66. овог закона које су у провозу не подлежу фитосанитарном прегледу.

(2) Пошиљка из става 1. овог члана мора бити упакована тако да не постоји ризик од ширења штетних организама и не смије се дијелити, мијешати са другим пошиљкама или препакивати.

(3) Ако пошиљка из става 1. овог члана није пакована у складу са ставом 2, односно на начин којим се спречава ширење штетних организама, или ако се из било ког разлога истовара, дијели, комбинује са другим пошиљкама или препакује, на територији Републике Српске, надлежни органи дужни су да пријаве пошиљку за преглед надлежном фитосанитарном инспектору.

Члан 79.

Трошкове настале због примјене фитосанитарних мјера при увозу, извозу и провозу

пошиљака биља, биљних производа и регулисаних објеката плаћа увозник или извозник.

VII БИОЛОШКА ЗАШТИТА ЗДРАВЉА БИЉА

Члан 80.

(1) За потребе биолошке заштите биља у заштићеном простору или на отвореном дозвољено је узгајање, уношење и коришћење организама аутохтоних и интродукованих врста наведених у листама из члана 33. овог закона.

(2) Министар издаје одобрење за уношење, узгајање и коришћење организама из става 1. овога члана на основу оцјене прихватљивости утврђене прописима којима се уређује заштита животне средине.

(3) Научноистраживачким установама може се издати одобрење за уношење, узгајање и коришћење организама интродукованих врста које нису наведене у листи из става 1. овога члана, ако су намјењени у експерименталне, истраживачке и развојне сврхе за потребе биолошке заштите биља. Одобрење се издаје на основу оцјене прихватљивости из става 2. овог члана.

(4) За добијање одобрења из ст. 2. и 3. овога члана, правно лице и предузетник мора испуњавати прописане услове у погледу објеката, опреме и стручне оспособљености.

(5) Министарство води евиденцију о уношењу, узгајању и коришћењу организама аутохтоних и интродукованих врста.

(6) Министар доноси правилник којим прописује начин вођења евиденције о уношењу, узгајању и коришћењу организама аутохтоних и интродукованих врста.

VIII ПОДАЦИ И ИНФОРМАЦИЈЕ

Члан 81.

(1) Ради анализе и праћења примјене мјера заштите здравља биља, Министарство води базе података у складу са овим законом и користи податке у складу са другим прописаним базама података.

(2) Министарство користи основне топографске планове, топографске графиконе, мапе и дигиталне ортофото мапе.

(3) Базе података везане за заштиту здравља биља морају бити повезане са Регистром пољопривредних газдинстава који води Министарство.

(4) Министар доноси правилник којим прописује начин повезивања базе података, као и начин прикупљања и коришћења података из других база података.

Члан 82.

(1) Министарство може просљеђивати податке из својих регистара и база података другим ентитетским и државним органима и органима локалне самоуправе, ако је то неопходно за доношење правно дефинисаних циљева, као и носиоцима послова од јавног интереса, ако је то у сврху обезбјеђивања заштите здравља биља.

(2) За просљеђивање података из става 2. овог члана плаћа се прописана накнада.

Члан 83.

(1) Министарство успоставља и одржава информационе системе у области здравља биља.

(2) Референтна лабораторија, правна лица која обављају послове од јавног интереса

и пружаоци услуга у области здравља биља дужни су да воде евиденције, спискове и базе података усклађене и повезане са информационим системом Министарства и у обавези су да их чувају и ажурирају.

(3) Министарство ће обезбједити усклађивање и повезивање информационог система из става 1. овог члана са другим информационим системима Министарства, Управом, Инспекторатом и другим институцијама.

(4) Министар доноси правилник којим прописује начин повезивања информационих система, као и услове за чување евиденција, спискова и база података.

IX СРЕДСТВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ МЈЕРА ЗАШТИТЕ ЗДРАВЉА БИЉА

Члан 84.

За обављање послова од јавног интереса и за спровођење мјера заштите здравља биља обезбјеђују се средства у буџету Републике Српске.

Члан 85.

(1) Правна лица, предузетници и физичка лица плаћају накнаду за:

а) извршене фитосанитарне прегледе пошилјки приликом увоза,

б) извршене фитосанитарне прегледе пошилјки у међународном промету и издавање фитосертификата и фитосертификата за реекспорт,

в) извршене фитосанитарне прегледе биља, биљних производа и регулисаних објеката у производњи и промету и издавање биљног пасоша,

г) извршене фитосанитарне прегледе објеката ради уписа у Регистар пружаоца услуга,

д) лабораторијске анализе и тестирање узорака узетих за утврђивање присуства штетних организама у случају када је резултат анализе или тестирања за то правно лице, предузетника или физичко лице неповољан, осим када је то овим законом другачије прописано,

ђ) извршене фитосанитарне прегледе сјемена, расада и садног материјала воћака, винове лозе и хмеља на присуство штетних организама, као и лабораторијске анализе и тестирање истих и

е) извршени фитосанитарни преглед за издавање замјене биљног пасоша.

(2) Средства остварена од накнада из става 1. овог члана приход су Републике Српске.

(3) Трошкови спровођења фитосанитарних мјера код држаоца биља падају на њихов терет, осим када је то овим законом другачије прописано.

Члан 86.

Висина накнада по основу овог закона и начин њиховог плаћања утврђују се у складу са прописима из области административних такса и накнада.

X НАДЗОР

Члан 87.

Инспекцијски надзор над примјеном одредаба овог закона и прописа донесених на основу њега врши Републичка управа за инспекцијске послове путем фитосанитарних инспектора.

Члан 88.

(1) У вршењу послова инспекцијског надзора, фитосанитарни инспектор има право и дужност да:

а) провјерава да ли су произвођачи, прерађивачи, дорађивачи, складиштари, увозници и прометници прописаних врста биља и биљних производа и регулисаних објеката уписани у Регистар,

б) контролише испуњеност услова из члана 10. став 2. т. г) и д) овог закона,

в) контролише да ли правно лице, предузетник, односно физичко лице испуњава обавезе из члана 12. овог закона,

г) контролише испуњавање уговорних обавеза додјељених путем јавног конкурса,

д) контролише да ли Референтна лабораторија врши редовно извјештавање о спровођењу послова од јавног интереса, као и о усаглашености јединствених метода, критеријума и смјерница од правних лица са јавним овлашћењима,

ђ) контролише да ли је пружалац услуга уписан у Регистар пружаоца услуга,

е) контролише испуњеност услова из члана 23. став 2. овог закона,

ж) контролише да ли је пружалац услуга усагласио вршење лабораторијских анализа и тестирања биља, биљних производа и регулисаних објеката са препорукама испитне и референтне лабораторије,

з) контролише вођење евиденције, начин вођења евиденције, као и достављање извештаја о извршеним услугама у складу са чланом 26. ст. 1. и 2. овог закона,

и) контролише да ли држалац биља испуњава обавезе из члана 28. овог закона,

ј) контролише да ли пружалац услуга чува доказе о извршеним услугама пет година,

к) контролише спровођење Програма мјера и посебних програма заштите здравља биља из члана 30. овог закона,

л) узима службени узорак биља, биљних производа и регулисаних објеката без накнаде њихове вриједности, у складу са одредбама овог закона,

љ) контролише извршење наложених мјера у случају појаве штетних организама, као и спречавање контакта зараженог биља, биљних производа и регулисаних објеката на које се зараза може пренијети,

м) врши посебан надзор над штетним организмима, у складу са Програмом мјера и

н) контролише испуњеност услова за уношење штетних организама, односно увоз биља, биљних производа и регулисаних објеката за потребе експеримента, истраживачки рад или рад на клонској селекцији.

(2) Поред послова из става 1. овог члана, фитосанитарни инспектор:

а) контролише производњу, дораду, прераду, складиштење и промет биља, биљних производа и регулисаних објеката,

б) контролише да ли биље, биљне производе и регулисане објекте са Листе V А дио I и Листе V А дио II прати у промету биљни пасош, односно сјеме са Листе IV А дио I и Листе IV А дио II етикета из члана 60. став 2. овог закона,

в) врши фитосанитарни, као и повремени фитосанитарни преглед биља, биљних производа и регулисаних објеката на мјесту гдје се оно производи, премјешта, прерађује, дорађује, складишти, продаје, као и код купаца биља, биљних производа и регулисаних објеката,

г) контролише испуњеност услова за издавање биљног пасоша,

д) контролише вођење евиденције о издатим биљним пасошима, као и чување те евиденције,

ђ) контролише начин издавања биљног пасоша,

е) издаје биљни пасош у складу са чланом 61. ст. 3. и 4. овог закона,

ж) контролише извршење обавеза правног лица, предузетника односно физичког лица уписаног у Регистар у вези са издавањем биљног пасоша, у складу са одредбама члана 63. овог закона,

з) контролише да ли правно лице, предузетник, односно физичко лице за купљено биље, биљне производе и регулисане објекте чува биљни пасош годину дана,

и) врши фитосанитарни преглед биља, биљних производа и регулисаних објеката са Листе V Б дио I и Листе V Б дио II, као и пошилјака биља, биљних производа и регулисаних објеката који нису наведени на Листи V Б дио I и Листи V Б дио II, а могу бити потенцијални домаћини регулисаних штетних организама, на граничном прелазу;

ј) врши фитосанитарни преглед штетних организама и биља, биљних производа и регулисаних објеката из члана 68. овог закона,

к) издаје фитоцертфикат и фитоцертфикат за реекспорт,

л) контролише извршење обавеза увозника, односно његовог заступника из члана 70. став 1. овог закона,

љ) контролише међународна уверења и друга документа која прате пошилјку при увозу,

м) контролише испуњеност услова за добијање дозволе за узгајање, уношење и коришћење организама аутохтоних и интродукованих врста,

н) врши контролу увоза, гајења и коришћења организама намијењених биолошкој заштити биља,

њ) контролише чување документације у складу са овим законом и

о) контролише извршавање мјера по овом закону и

п) контролише производњу, промет и коришћење биља, биљних производа и регулисаних објеката на присуство штетних организама који нису наведени у листама из члана 34. овог закона.

Члан 89.

(1) У вршењу послова из члана 88. став 1. овог закона фитосанитарни инспектор може да:

а) забрани уношење штетних организама са листи прописаних овим законом и регулисаних штетних организама,

б) забрани увоз и промет биља, биљних производа и регулисаних објеката који не испуњавају услове прописане овим законом,

в) привремено забрани гајење биљних врста на месту производње који су потенцијални домаћини штетних организама,

г) нареди фитосанитарне мјере у складу са међународним смјерницама и препорукама на биљу, биљним производима и регулисаним објектима, у производњи, доради, промету, преради, складиштењау, увозу и извозу, у случају сумње да су заражени штетним организмима,

д) нареди промјену намјене за биље, биљне производе и регулисане објекте ако утврди да тим поступком неће доћи до ширења штетних организама,

ђ) нареди уништавање биља, биљних производа и регулисаних објеката у производњи, доради, преради, складиштењу и промету и када постоји ризик од ширења штетних организама или када нису испуњени услови прописани овим законом,

е) нареди уништавање пошиљке биља, биљних производа и регулисаних објеката при увозу када постоји ризик од ширења штетних организама или када нису испуњени услови прописани овим законом,

ж) нареди забрану премјештања, дијелења и узорковања пошиљке биља, биљних производа и регулисаних објеката до завршетка фитосанитарног прегледа,

з) привремено забрани производњу, прераду или промет у целости и делимично, све док се не утврди да више не постоји опасност од ширења штетних организама,

и) забрани издавање биљног пасоша у случајевима када нису испуњени услови за његово издавање,

ј) нареди мјере за отклањање утврђених неправилности када у поступку надзора утврди да пропис о здрављу биља није примијењен или је неправилно примијењен,

к) подноси захтјев за покретање прекршајног поступка због повреде одредаба овог закона и прописа донесених на основу њега и

л) нареди друге мјере и предузме друге радње, у складу са овим законом.

љ) привремено забрани производњу, прераду или промет у целости и делимично, биља, биљних производа и регулисаних објеката све док не утврди да више не постоји опасност од ширења штетних организама који нису наведени у листама из члана 34. овог закона,

(2) Мјере из става 1. т. од а) до ј), л) и љ,) овог члана налажу се рјешењем фитосанитарног инспектора.

Члан 90.

(1) На рјешење фитосанитарног инспектора, може се изјавити жалба Министарству у року од 15 дана од дана достављања рјешења.

(2) Жалба не одлаже извршење рјешења.

XI КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 91.

(1) Новчаном казном од 10.000 до 30.000 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:

а) се бави производњом, прерадом, дорадом, увозом, складиштењем и прометом биља, биљних производа и регулисаних објеката наведених у Листи V А дио I, Листи V А дио II, Листи V Б дио I и Листи V Б дио II, а није уписан у Регистар (члан 9. став 1),

б) се бави производњом, прерадом, дорадом, увозом, складиштењем и прометом одређених врста биља, биљних производа и других регулисаних објеката који се не налазе на Листи V А дио I и Листи V А дио II а није уписан у Регистар (члан 9. став 2),

в) у обављању послова од јавног интереса се не усагласи са јединственим методама, критеријумима и смјерницама Референтне лабораторије (члан 21. став 2),

г) пружа услуге у области заштите здравља биља, а није уписан у Регистар пружаоца услуга (члан 23. став 1),

д) пружање услуга из члана 22. тачка а) овог закона није усагласило са јединственим методама, критеријумима и смјерницама испитне и Референтне лабораторије (члан 23. став 3),

ђ) пружа услуге из области заштите биља на подручју које није пријавио, као подручје на којем пружа услуге из области заштите здравља биља, односно пружа их у већем обиму од одређеног или пружа врсту услуга за коју није уписан (члан 24. став 1. тачка в),

е) неовлашћено даје или објављује податке о првој појави штетних организама наведених у Листи I А дио I, Листи I А дио II, Листи II А дио I и Листи II А дио II (члан 42.),

ж) врши унос штетних организама са Листе I А дио I, Листе I А дио II, Листе II А дио I, Листе II А дио II, Листе I Б и Листе II Б, односно увоз биља, биљних производа и регулисаних објеката са Листе III А, Листе III Б, Листе IV А дио I, Листе IV А дио II и Листе IV Б, супротно одредбама члана 49. став 1. овог закона,

з) ван одређених граничних прелаза и без фитосанитарног прегледа увезе, провезе или извезе пошиљке биља, биљних производа и регулисаних објеката (члан 65. ст. 1. и 2),

и) врши увоз пошиљке биља, биљних производа и регулисаних објеката са Листе V Б дио I и Листе V Б дио II, односно пошиљака биља, биљних производа и прописаних објеката који нису наведени у Листи V Б дио I и Листи V Б дио II, супротно одредбама члана 66. овог закона,

ј) врши увоз штетних организама са Листе I А дио I, Листе I А дио II, Листе II А дио I, Листе II А дио II, Листе I Б и Листе II Б, односно биља, биљних производа и регулисаних објеката са Листе III А, Листе III Б, Листе IV А дио I, Листе IV А дио II, Листе V Б, Листе V А дио I, Листе V А дио II, Листе V Б дио I, Листе V Б дио II и Листе VI за потребе огледа, научноистраживачког рада и клонске селекције без извршеног фитосанитарног прегледа, фитосертификата, као и без одобрења за увоз (члан 68),

к) врши премештање, дељење или узорковање пошиљке биља, биљних производа и регулисаних објеката за коју је рјешењем о превозу одређен царински надзор до завршетка прегледа (члан 71. став 4),

л) уноси, узгаја или користи организме аутохтоних и интродукованих врста који су наведени у листама, а за то нема одобрење, односно не испуњава прописане услове у погледу објеката, опреме и стручне оспособљености (члан 80. ст. 2. и 4),

љ) унесе, узгаја или користи организме интродукованих врста који нису наведени у листама и те врсте не користи за експерименталне, истраживачке и развојне сврхе за потребе биолошке заштите биља (члан 80. став 3) и

м) не поступи по решењу инспектора, у складу са овим законом.

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 2.000 до 6.000 КМ и одговорно лице у правном лицу.

Члан 92.

(1) Новчаном казном од 6.000 до 18.000 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:

а) не пријави Министарству промјену података, односно не пријави их у року од 15 дана (члан 10. став 5.),

б) не врши, односно на прописан начин не врши обавезе из члана 12. став 1. овог закона,

в) не извјештава Министарство о спровођењу послова од јавног интереса и усаглашености са јединственим методама, критеријумима и смјерницама које примјењују Правна лица која обављају послове од јавног интереса (члан 21. став 3),

г) не води евиденцију о извршеним услугама или не доставља извештаје Министарству на прописан начин и у прописаном року (члан 26. ст. 1. и 2),

д) не чува доказе о извршеним услугама пет година у складу са чланом 26. став 3. овог закона,

ђ) не предузме радње из члана 28. став 1. т. б), г), д) и е) овог закона,

е) не спроведе наложене мјере од стране фитосанитарног инспектора, односно не спријечи контакт зараженог биља другим биљем, биљним производима и другим регулисаним објектима на које се зараза може пренијети (члан 39. став 2),

ж) не спроведе наложене мјере од стране фитосанитарног инспектора у посебно регулисаном подручју (члан 43. став 2),

з) поступи супротно одредбама из члана 46. став 3. овог закона,

и) поступи супротно одредбама из члана 47. овог закона,

ј) увози или врши промет биља, биљних производа и регулисаних објеката са Листе IV А дио I и Листе IV А дио II које не испуњава специфичне фитосанитарне услове (члан 48. став 1),

к) увози или врши промет биља, биљних производа и регулисаних објеката са Листе IV Б које не испуњава специфичне фитосанитарне услове у заштићено подручје (члан 48. став 2),

л) стави у промет биље, биљне производе и регулисане објекте са Листе V А дио I. и сјеме са Листе IV А дио I и Листе IV А дио II супротно одредбама члана 52. овог закона,

љ) биље, биљне производе и регулисане објекте са Листе V А дио II и сјеме са Листе IV А дио I и Листе IV А дио II стави у промет у заштићеном подручју и унутар тог подручја супротно одредби члана 53. став 1. овог закона,

- м) не спроведе наложене мјере од стране фитосанитарног инспектора (члан 55. став 2),
- н) изда биљни пасош, а нема запослено лице које има одобрење за издавање биљног пасоша (члан 56. став 1),
- њ) изда биљни пасош супротно одредби члана 61. став 1. овог закона;
- о) изда замену биљног пасоша, а није извршен фитосанитарни преглед пошиљке чије се здравствено стање променило (члан 62),
- п) поступи супротно одредбама члана 63. овог закона,
- р) за купљено биље, биљне производе и регулисане објекте за које се издаје биљни пасош исти не чува годину дана (члан 64),
- с) поступи супротно одредби члана 70. став 1. овог закона;
- т) изда биљни пасош за биље, биљне производе и регулисане објекте са Листе V А дио I и Листе V А дио II за пошиљке чије је здравствено стање промењено, а није извршен фитосанитарни преглед (члан 74. став 3) и
- ћ) не обезбједи увид у сву расположиву документацију, као и ако не обезбеди све потребне услове за вршење фитосанитарног прегледа (члан 77. став 3).
- (2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 1.000 до 3.000 КМ и одговорно лице у правном лицу.

Члан 93.

- (1) Новчаном казном од 3.000 до 9.000 КМ казниће се за прекршај предузетник ако:
- а) учини радње из члана 91. став 1. т. а), б), г), њ), е), з), и) м) и
- б) ако учини радње из члана 92. став 1. т. з), и), ј), м) и њ) овог закона.
- (2) Новчаном казном од 2.000 до 6.000 КМ казниће се за прекршај предузетник ако:
- а) учини радње из члана 91. став 1. т. к) и л) и
- б) радње из члана 92. став 1. т. а), б), в), д), њ), е), ж), к), л), љ), н), о), п), р), с) и т) овог закона.

Члан 94.

- (1) Новчаном казном од 1.000 до 3.000 КМ казниће се за прекршај физичко лице ако:
- а) се бави производњом и прометом биља, биљних производа и прописаних објеката из члана 9. ст. 1. и 2, а није уписан у Регистар (члан 9. став 3),
- б) учини радње из члана 91. став 1. т. з) и м) и
- в) учини радње из члана 92. став 1. т. и), ј), к), и л) овог закона.
- (2) Новчаном казном од 300 до 900 КМ казниће се за прекршај физичко лице ако:
- а) не пријави Министарству промјену података, односно не пријави их у року од 15 дана (члан 10. став 5) и
- б) ако учини радње из члана 92. став 1. т. а), в), е), ж), з), љ), о), р) и т) овог закона.

XII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 95.

Министар ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети

слjedeће подзаконске акте:

- а) Правилник о испуњавању критеријума за давање овлаштења испитним и референтним фитосанитарним лабораторијама у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља и начину извјештавања (члан 17. став 2. и члан 21. став 4),
- б) Правилник о условима и начину уписа у Регистар пружаоца услуга и начину вођења евиденције (члан 23. став 4, члан 24. став 4. и члан 26. став 4),
- в) Правилник о условима, поступцима, начину одређивања висине накнаде штете и потребној документацији за накнаду штете за штетне организме (члан 45. став 7),
- г) Правилник о начину и условима за увоз малих количина биља, биљних производа и регулисаних објеката (члан 51. став 2),
- д) Правилник о полагању стручног испита из области заштите здравља биља (члан 57. став 3),
- ђ) Правилник о начину вођења евиденције о уношењу, узгајању и коришћењу организама аутохтоних и интродукованих врста (члан 80. став 6),
- е) Правилник о начину повезивања базе података, као и начину прикупљања и коришћења података из других база података (члан 81. став 4) и
- ж) Правилник о начину повезивања информационих система, условима за чување евиденција, спискова и база података (члан 83. став 4).

Члан 96.

(1) Правно лице и предузетник који се баве производњом, прерадом, дорадом, увозом, складиштењем и прометом биља, биљних производа и регулисаних објеката са Листе V А дио I, Листе V А дио II, Листе V Б дио I и Листе V Б дио II, као и одређених врста биља, биљних производа и регулисаних објеката који нису наведени у Листи V А дио I и Листи V А дио II дужна су да своје пословање ускладе са одредбама овог закона најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

(2) Физичко лице које се бави производњом биља, биљних производа и регулисаних

објеката са Листе V А дио I и Листе V А дио II, као и одређених врста биља, биљних производа и регулисаних објеката које није наведено на Листи V А дио I и Листи V А дио II, а које је намијењено промету дужно је да се усклади са одредбама овог закона најкасније у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 97.

Правно лице и предузетник који пружа услуге у области заштите здравља биља дужно је да своје пословање усклади са одредбама овог закона најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 98.

Правно лице за које је на основу Закона о заштити биља („Службени гласник Републике Српске“, број 13/97) утврђено да испуњава услове за обављање здравственог прегледа биља, обављаће здравствени преглед биља до расписивања конкурса за обављање послова од јавног интереса у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља.

Члан 99.

Надзор над примјеном овог закона до формирања фитосанитарне инспекције вршиће републичка пољопривредна и шумарска инспекција.

Члан 100.

До доношења подзаконских аката на основу овлашћења из овог закона примјењиваће се подзаконски акти донесени на основу Закона о заштити биља („Службени гласник Републике Српске“, број 13/97).

Члан 101.

(1) Ступањем на снагу овог закона престају да важе одредбе Закона о заштити биља („Службени гласник Републике Српске“, број 13/97) осим одредби које се односе на средства за заштиту биља (члан 2. став 1. т. 5), 6) и 7), чл. 5, 11, 18, члан 21. став 1. тачка 3), члан 27, чл. од 51. до 83, члан 84. став 1, члан 90, члан 91. став 2, члан 92. став 1. т. 9), 21), 22), 23), 24), 25), 26), 27), 28) и 29) и став 2, члан 93. став 1. т. 13), 14), 15), 16), 17), 18) и 19) и став 2, члан 94. став 1. т. 1), 4), 5), 6) и 7) и став 2. и члан 96).

(2) Одредбе које се односе на средства за заштиту биља из става 1. овог члана примјењиваће се до доношења посебног закона којим ће се регулисати област средстава за заштиту биља.

Члан 102.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број: 01-399/09

Датум: 11. март 2009. године